פעמיים בחודש האחרון, עמדו הכתבים הצבאיים במרכזן של תקריות בלתי־נעימות. בפעם הראשונה, היה זה כאשר נעצר אורי דן, כתבו הצבאי של מעריב, במשק עין־גב. דן הגיע ל־משק ערב הפשיטה על נקייב, כדי למלא את התפקיד שהצבא עצמו הכשירו למלאו: לדווח על אירוע צבאי.

הוא היה מצויד בתעודת־עיתונאי ממשלתית, וקציני פיקוד הצפון הבכירים הכירוהו אישית ככתב צבאי ותיק. הוא עבר את הביקורת הבטחונית החלה על כל כתב צבאי, וכחבר ועדת הכתבים הצבאיים אף היה אחד ממרכזי המגע השוסף בין הצבא לבין העתונות. ובכל זאת נעצר.

הוא רתח — ובצדק. שהרי מעצרו, בעת מילוי תפקידו, העלה את השאלה: מה מעמדו של כתב צבאי? מה ערך האמנתו?

המאורע השני, בו היו מעורבים הכתבים הצבאיים, היה ביטול פגישת חברי הכתא עם אליעזר ליבנה, ממנו ביקשו לשמוע פרטים על המאבק לפירוז המרחב משנק גרעיני (העולם הזה 1282). ברגע האחרון ממש, על פי התערבות גסה של אישיות ממשלתית, נאלצה אגודת העתונאים לבטלה.

* * *

שתי תקריות אלה עוררו בכל חריפותה את השאלה: מה מעמדו של הכתב הצבאי? האם הוא רק נערשליח צייתני, שהצבא מטיל עליו למסור לעתונו כתבות מן הסוג „אמש נערך מיפקד־סיום של קורס לטבחים פלוגתיים. במיסדר הסיום הסביר המפקד, כי על חיילי צה"ל להיות דרוכים בכל עת, כדי לסכל את מזימות האויב"?

אם כן, לשם מה מכשירים את הכתב הצבאי על־ידי אימונים, הרצאות, תדריכים מקצועיים וסיורים? לשם מה עליו לעבור בדיקה בטחונית קפדנית?

כאשר החליט שמעון פרס, לפני חודשיים, להשעות את האמנתי שלי ככתב צבאי, נימק דוברו את הצעד בכך, ש„העולם הזה כותב ברוח המנוגדת לרוח חינוכו של צה"ל." בשיחות אישיות עם הכתבים הצבאיים, הוסבר להם כי הצעד מכוון אך ורק נגד העולם הזה, באשר הוא העולם הזה. אבל האם גם מעריב „פועל בניגוד לרוח חינוכו של צה"ל"? האם גם תא הכתבים הצבאיים בכללותו אינו מהימן על פרס?

או שמא מצביעות שתי תקריות אלה על פחדם של ראשי מערכת הבטחון, כי דוקא הכתבים הצבאיים — שהוכשרו ואומנו על־ידי הצבא, והבקיאים בבעיות הבטחון יגיעו למסקנות בטחוניות שהן לרעת עסקני הבטחוניזם? האם זאת הסיבה שמצרים את צעדיהם ומונעים מהם קבלת אינפורמציה מקיפה, ממקורות שאינם כפופים לשמעון פרס?

דבר אחד הוכח: שכל מי שפוגע בחופש העתונות, באמתלה שהוא מתכוון לפגוע בהעולם הזה בלבד, סופו לפגוע עד מהרה בזכויותיה של העתונות כולה.

שלום כהן

מה נשתנה

מרגע זה מכל המתנות

שבכל מתנה רגילה יש שמחים ויש שאינם שמחים
במשקה של שטוק באריזת השי המפוארת - בולנו שמחים

לקנות ברכדי ורפוט STOCK'84

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי
המערכת והמנהלה: תל־אביב, גליקסון 8, טלפון 226785, ת.ד. 136 • מען מברקי: עולמפרס • דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, פין 6 • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

דמי מנוי ל„העולם הזה" לשנה:

בארץ ובכל ארצות העולם בדאר רגיל — 25 ל"י. בדאר אויר: לארצות אירופה (כולל תורכיה), פרס ומושבת הכתר עדן — 40 ל"י לשנה; לדרום־אפריקה, חבש, ליבריה, ניגריה, רודסיה, גאנה, אריתריאה, בורמה, סיאם והאיים הפיליפיניים — 50 ל"י לשנה; לארצות־הברית, קנדה, קובה ומכסיקו — 60 ל"י לשנה; לארצות דרום־אמריקה — 70 ל"י לשנה; לאוסטרליה וניו־זילנד — 80 ל"י לשנה.